

प्रिंट & कार्ट

तुमचा लोगो लगेच प्रिंट करा आणि पोहोचवा प्रत्येका पर्यंत!

MO - 8329291031

लातूर वर्ष ४ थे अंक १७९ वा रविवार दि.२९ डिसेंबर २०२४ पृष्ठे ४ स्वागत मूल्य २ रु.

महाराष्ट्रात विकासाचे राहणूक म्हणून आपल्या उदगीरची ओळख : माजी मंत्री आ.संजय बनसोडे लहेजरी उदगीर व जळकोटच्या विकासाची गंगा थांबू देणार नाही

उदगीर प्रतिनिधी : मागील पाच वर्षात विकासाची गंगा सर्वसामान्यांच्या दारापर्यंत पोहोचवली असून भविष्यातही उदगीर व जळकोटच्या विकासाची गंगा थांबू देणार नाही. मतदार संघात पर्यावरण पुरक योजना राबवणार असून शहरातील मलनिसरण्यासाठी महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियान कार्यक्रमांतर्गत उदगीर शहर भुयारी गटार योजनेसाठी तब्बल ३५० कोटी रुपये मंजूर केले असून या योजनेच्या पहिल्या टप्प्यातील १६२ कोटीच्या कामाला आज सुरुवात होत असून सदर काम १८ महिन्यात पूर्ण होईल, जवळपास १५ कि.मी. भुयारी गटारीचे काम पूर्ण होणार असून शहरातील रोगराई कमी होवून उदगीर शहर स्वच्छ सुंदर होणार असल्याने व मागील पाच वर्षांच्या काळात आपण जो भौतिक विकास केल्याने महाराष्ट्रात विकासाचे शहर म्हणून आपल्या उदगीरची ओळख निर्माण झाली असल्याचे मत माजी मंत्री आ.संजय बनसोडे यांनी व्यक्त केले. ते उदगीर शहरातील बोधनगर येथील उदगीर शहर भुयारी गटार योजनेच्या भुमीपूजनाप्रसंगी बोलत होते. यावेळी माजी नगराध्यक्ष राजेश्वर निटुरे, माजी जि.प. अध्यक्ष राहुल केंद्रे, माजी सभापती सिद्धेश्वर पाटील, समीर शेख,

माजी नगराध्यक्ष बस्वराज बागंबंदे, उषा कांबळे, सुधीर भोसले, तहसीलदार राम बोरगावकर, न.प.चे अभियंता सुनिल कटके, जिल्हा नियोजन सदस्य प्रा.श्याम डावळे, भरत चामले, रा.कों.चे तालुकाध्यक्ष बालाजी भोसले, ता.कार्याध्यक्ष वसंत पाटील, शहराध्यक्ष सय्यद जानीमियाँ, कार्याध्यक्ष शशिकांत बनसोडे, भाजपाचे तालुकाध्यक्ष शिवशंकर धुपे, शहराध्यक्ष मनोज पुदाले, फैजुखॉ पठाण, धनाजी मुळे,

शिवाजी भोळे, बाळासाहेब मरलापळे, नजीर हाशमी, अनिल मुदाळे, राजकुमार भालेराव, श्रीरंग कांबळे, नरसिंग शिंदे, शफी हाशमी, नवनाथ गायकवाड, दत्ता पाटील, सनाउल्ला खान, पाशा मिर्झा बेग, मुकेश भालेराव, महिला जिल्हाध्यक्षा उत्तरा कलबुर्गे, अॅड.दिपाली औटे, मधुमती कनशेट्टे, काजल मिरगावडे, वैशाली कांबळे, उषा माने, उर्मिला वाघमारे, हुसना बानो, सुनिता तेलंगे, मंदाकिनी जीवने, आदी उपस्थित होते.

पुढे बोलताना आ.संजय बनसोडे यांनी, शहरातील सांडपाणी व मलपाणी यामुळे होणा-या विविध रोगराई व दुर्गंधी पासून नागरिकांना दिलासा मिळणार आहे. भुयारी गटार योजनेच्या पहिल्या टप्प्यातील काम हे म्हाडा, बोधननगर, इंडियानगर, निडेबन वेस, कपाळे गल्ली, रोकडे हनुमान, चौबारा, गांधीनगर, म.फुलेनगर, संजयनगर, नांदेड नाका, उदय कॉलनी, म.बस्वेश्वर चौक, शहर पोलीस ठाणे, चर्च रोड, आदी भागातून होणार आहे. दुस-या टप्प्यातील कामाला ही लवकरच सुरुवात करणार आहोत. मागील काळात पिण्याचा पाण्याचा प्रश्न सोडवला असून येत्या काळात उदगीर व जळकोटच्या विकासाची गंगा थांबू देणार नाही असे आ.बनसोडे यांनी सांगितले. मतदार संघातील जनतेचे प्रेम हीच माझी ताकत असून तब्बल १३ हजार मतांनी मला मोठे मताधिक्य दिल्याने जनतेचे आभार मानले. भुमीगत गटार योजनेची माहिती प्रकल्प प्रमुख ऋषीकेश बंडगर यांनी दिली. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचलन माजी नगरसेवक अनिल मुदाळे यांनी केले तर आभार नवनाथ गायकवाड यांनी मानले. यावेळी बोधन नगर, म्हाडा कॉलनीसह उदगीर शहरातील नागरिक व महायुतीचे पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते.

बघू किती दिवसांमध्ये आरोपींना अटक होते, अन्यथा. ; जरागेंचा सरकारला कडक इशारा

बीडमधील मरसाजोग गावचे सरपंच संतोष देशमुख यांच्या हत्येनंतर राज्यभरातून संतापाची लाट उसळली आहे. या घटनेला १९ दिवस उलटून गेले तरीही अद्याप यातील काही आरोपींना अटक करण्यात आलेली नाही. याप्रकरणी फरार आरोपींना अटक करण्याची मागणी करत संतोष देशमुख यांच्या हत्येच्या घटनेच्या निषेधार्थ आज बीड जिल्ह्यात सर्वपक्षीय मोर्चा काढण्यात आला आहे. या मोर्चात बोलताना मराठा आरक्षण आंदोलक मनोज जरांगे यांनी थेट मुख्यमंत्र्यांना इशारा दिला आहे. आरोपींना लवकरात लवकर अटक करावी अशी मागणी त्यांनी केली आहे. यावेळी त्यांनी या प्रकरणातील सर्वच लोकांना अटक करा अशी देखील मागणी केली. यावेळी बोलताना जरांगे म्हणाले की, मी काय करतोय यापेक्षा माझ्या समाजानं काय केलं हे महत्वाच आहे. मी मागे हटणार नाही. माझ्या जातीवर अन्याय केला तर मी सोडत नाही. तुम्ही नाव घेत नाहीत, असा आरोप माझ्यावर केला जातो. तुम्ही कुठे बैठका घेता सर्व माहिती

आहे. सुरेश धस एकटेच सर्वांना पुरून उरतील, असे जरांगे म्हणाले. जो आमदार, खासदार समाजाच्या बाजूने बोलत असेल त्याच्यामागे ठामपण उभे राहायचे. मग तो भाजप, शिवसेना, काँग्रेस कोणाचाही असेना. जोपणे ते आपल्या बाजूने बोलतायत तोपर्यंत समाजाने मागे उभे राहायचं. जे विरोधात जाईल तेव्हा घायचं दकलून असे ते म्हणाले, असे जरांगे म्हणाले. लेकराला आता बाप दिसणार नाही. तिच्या पाठीवर हात फिरवणारा सोन्यासारखा बाप गेला. तुमचे आमचे भाषण होत राहातील. या कुटुंबाच्या पाठी राहावं लागेल. प्रत्येक जिल्ह्यात तयारी करा. आपला जिल्हा सोडायचा नाही. मागे हटू नका. ते आणखी हल्ले

करतील. आता वाट पाहायची नाही. आता जशाला तसं उत्तर द्यायचं. बघू किती दिवसांमध्ये आरोपींना अटक होते. अरे आपण मराठे आहोत मराठे. पाणीच पाजायचं त्यांना. आपण जे बोलतो तेच करतो, असं मनोज जरांगे यांनी म्हटलं आहे. या प्रकरणातील संपूर्ण लोकांना आतमध्ये टाका : सत्ताधारी आणि विरोधकांनी मुख्यमंत्र्यांकडे जावे. या प्रकरणातील संपूर्ण लोकांना आतमध्ये टाकावे असे बोलावे. मग मोर्चा काढण्याची गरजच काय? जेवढे नाव घेतले आहेत तेवढ्या सगळ्यांना अटक करा. आम्ही तुमच्या मागे आहोत तुम्हाला धक्का सुद्धा लागू देणार नाही. संतोष भैयाच्या लेकराला दारात बाप दिसत नाही. त्या लेकराचे बापाचे छत्र हरवले आहे. तिला जर दुःख झालं तर तीच्या पाठीमागे कोणी नसेल. तुम्हाला या कुटुंबाच्या पाठीशी राज्यभरातून उभे राहावे लागेल. राज्यभर आंदोलनाचे हे लोण पसरले पाहिजे. प्रत्येक जिल्ह्यात तयारी करा, कोणीही मागे हटायचे नाही, असे आवाहन त्यांनी यावेळी केले.

रोटरी क्लब ऑफ लातूर होरायझन तर्फे नागझरी आणि हरंगुळ येथे गरजू आणि गरीब व्यक्तींना ब्लॅकेटचे मोफत वाटप

लातूर / प्रतिनिधी :-रोटरी डिस्ट्रिक्ट ३१३२ अंतर्गत लातूर शहरांमध्ये रोटरी क्लब ऑफ लातूर होरायझनची स्थापना २००७ साली झाली. या क्लब तर्फे समाज उपयोगी विविध महत्त्वपूर्ण कार्यक्रम सातत्याने राबविले जातात. सध्या हिवाळ्याचे दिवस असल्यामुळे रोटरी क्लब ऑफ लातूर होरायझन मधील सर्व सदस्यांनी ग्रामीण भागातल्या गरीब, गरजू आणि विशेषता कच्चा घरामध्ये राहणाऱ्या महिला व पुरुषांना उबदार ब्लॅकेटचे मोफत वाटप करण्याचा निर्णय घेतला आणि त्या दृष्टिकोनातून नागझरी आणि हरंगुळ खुर्द येथे ३० ब्लॅकेट आणि

प्रदूषण मुक्त कापडी पिशवीचे मोफत वाटप करण्यात आले. यावेळी रोटरी क्लब ऑफ लातूर होरायझनचे सदस्य तथा माजी प्रांतपाल डॉ. विजयभाऊ राठी, अध्यक्ष माधव पांडे आणि सचिव निळकंठ स्वामी यांची उपस्थिती होती. यावेळी हिवाळ्याच्या दिवसांमध्ये आम्हा गरिबांना आपण मोफत ब्लॅकेट दिले त्याबद्दल हरंगुळ आणि नागझरी गावातील महिला व पुरुषांनी रोटरी क्लब

लातूर होरायझनचे मनःपूर्वक आभार मानले. या कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी रोटरी क्लब ऑफ लातूर होरायझन मधील सर्व सदस्यांनी परिश्रम घेतले.

सामाजिक न्याय विभागाच्या वसतीगृहाची पाहणी ; मंत्री संजय शिरसाठ पुण्यात, शौर्य दिनासाठी घेतली आढावा बैठक

पुणे: छत्रपती संभाजीनगरमधील वसतीगृहाची झालेली दयनीय अवस्था भयावह करणारी होती. सामाजिक न्याय विभागाचा पदभार स्विकारल्यानंतर सामाजिक न्याय मंत्री संजय शिरसाठ त्या संबंधित वसतीगृहाची पाहणी करीत अधिकाऱ्यांना जाब विचारला होता. तसेच विद्यार्थ्यांना येथून पुढे सर्व सोई सुविधा वेळेत मिळाव्यात, असे शिरसाठ यांनी अधिकारी वर्गाला ठणकावून सांगितले होते.आज दि. २८ डिसेंबर रोजी मंत्री संजय शिरसाठ यांनी पुण्यातील सामाजिक न्यायविभागामार्फत चालवल्या जाणाऱ्या वसतीगृहाची पाहणी केली.

अपघातग्रस्त विद्यार्थ्यांची सहकार मंत्री बाबासाहेब पाटील यांनी घेतली भेट.

चाकूर / प्रतिनिधी :- चाकूर तालुक्यातील शिवगणखेड (बु.) येथील शैक्षणिक सहलीसाठी कोल्हापूरला जाणाऱ्या श्री गणेश विद्यालयातील विद्यार्थ्यांची खाजगी बस उलटल्याची घटना घडली होती. यावेळी अपघाताची माहिती मिळताच राज्याचे सहकार मंत्री नामदार बाबासाहेब पाटील

यांनी तात्काळ विद्यार्थ्यांच्या प्रकृतीची विचारपूस करत उपचार करण्याची सूचना केली होती. आज लातूर जिल्ह्याच्या दौऱ्यावर ना. बाबासाहेब पाटील आले असता त्यांनी शाळेला सदृच्छा भेट घेऊन विद्यार्थ्यांची अस्थेवाईकपणे विचारपूस केली. प्रसंगी बालाजी सूर्यवंशी, अनिल वाडकर,

इस्माईल पठाण, किशन घुड्डे पाटील, चंद्रकांत वल्लभपळे, बालाजी आलापुरे, उमाकांत कलमे, चंद्रकांत कलमे, संदीप शेट, बिलाल पठाण, सचिन तोरे सह आदी मान्यवर उपस्थित होते.

राष्ट्रीय स्पर्धेसाठी अथर्व पाटील याची निवड

चाकूर / प्रतिनिधी:- चाकूर (वा) येथील अथर्व संजय पाटील याची केंद्र सरकारच्या युवा व क्रीडा मंत्रालयाच्या वतीने आयोजित विकसित भारत मोहिमें अंतर्गत विकसित भारत यंग लीडर्स डायलॉग स्पर्धेसाठी राष्ट्रीय पातळीवर निवड झाली असून ही स्पर्धा दि ११ व १२ जानेवारी २०२५ रोजी भारत मंडपम दिल्ली येथे पार पडणार आहे. केंद्र सरकारच्या युवा व क्रीडा मंत्रालयाच्या वतीने आयोजित विकसित भारत मोहिमें अंतर्गत विकसित भारत यंग लीडर्स डायलॉग ही स्पर्धा घेतली जाते. या स्पर्धेचे चार टप्पे असून पहिला टप्पा प्रश्नोत्तरे, दुसरा टप्पा निबंध स्पर्धा यात दिलेल्या १० विषयांपैकी एका विषयावर निबंध लिहायचा असतो.निबंध स्पर्धेतील प्रत्येक विषयातून पाहिले २५ जण राज्य स्तरावर पात्र झाले आहेत. तिसरा टप्पा या राज्यस्तरीय प्रेझेंटेशन

स्पर्धा दि.२६ डिसेंबर रोजी श्री छत्रपती क्रीडा संकुल,बालेवाडी पुणे येथे पार पडली.दि.२८ डिसेंबर रोजी या स्पर्धेचा निकाल लागला असून चाकूर येथील अथर्व संजय पाटील हा तीन टप्पे पार करून चौथ्या टप्प्यातील राष्ट्रीय स्पर्धेसाठी पात्र ठरला आहे.प्रत्येक राज्यातून एकूण ४५ स्पर्धकांची राष्ट्रीय पातळीवर निवड झाली असून ही स्पर्धा दि ११ व १२ जानेवारी २०२५ रोजी भारत मंडपम दिल्ली येथे पार पडणार आहे.या स्पर्धेचे प्रथम पारितोषिक १ लाख रुपये,द्वितीय पारितोषिक ७५ हजार रुपये व तृतीय पारितोषिक ५० हजार रुपये आहे.अथर्व पाटील सध्या नांदेड येथील श्री गुरुगोविंदसिंगजी इंजिनिरिंग कॉलेज येथे द्वितीय वर्षात शिक्षण घेत असून त्याच्या यशाबद्दल सर्व स्तरातून अभिनंदन होत आहे.

संपादकीय....

नापास धोरणावर विचार व्हावा

शिक्षण क्षेत्रात टीकेचा विषय बनलेले, पाचवी ते आठवीतील विद्यार्थ्यांना सरसकट उत्तीर्ण करून पुढच्या इयत्तेत प्रवेश देण्याचे धोरण केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाने रद्द केले आहे. केंद्र सरकारने मुलांच्या मोफत आणि सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार नियम, २०१० मध्ये सुधारणा करून 'नो डिटेन्शन पॉलिसी' संपवली आहे. त्यामुळे इयत्ता पाचवी ते आठवीच्या परीक्षेत अनुत्तीर्ण होणा-या विद्यार्थ्यांना यापुढे पुढच्या वर्गात ढकलण्यात येणार नाही. नापास विद्यार्थ्यांना पुन्हा दुस-यांदा परीक्षा देण्याची संधी दिली जाणार आहे. ते दुस-यांदाही नापास झाले तरीही त्यांना शाळेतून काढले जाणार नाही. मात्र त्यांना त्याच वर्गात बसवले जाईल.

हा नियम केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाने लागू केलेला असला तरी महाराष्ट्रात भाजपच्या नेतृत्वाखालील महायुतीचे सरकार असल्याने तो लवकरच राज्यातही लागू होण्याची शक्यता आहे. २०१० मधील शिक्षण हक्क कायद्याच्या 'नो डिटेन्शन' धोरणानुसार इयत्ता पहिली ते आठवीपर्यंतचे प्राथमिक शिक्षण पूर्ण होईपर्यंत कोणत्याही विद्यार्थ्यांना नापास करता येत नाही किंवा शाळेतून काढूनही टाकता येत नाही. परीक्षेत अनुत्तीर्ण होऊनही आठवीपर्यंतच्या सर्व विद्यार्थ्यांना पुढील वर्गात बढती देण्याची तरतूद आहे. त्यामुळे शिक्षणाचा स्तर हळूहळू घसरत असल्याचे दिसून आले होते. त्याचा परिणाम दहावी आणि बारावीच्या बोर्डाच्या परीक्षांवर होऊ लागला होता. या विषयावर बराच काळ विचारविनिमय केल्यानंतर आता नियमात बदल करण्यात आला आहे. सरकारच्या नव्या अधिसूचनेनुसार इयत्ता पाचवी ते आठवीमधील विद्यार्थ्यांना अनुत्तीर्ण करण्याची परवानगी शाळांना देण्यात आली आहे. मात्र, अनुत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना दोन महिन्यांत फेरपरीक्षेची संधी दिली जाणार आहे. या परीक्षेत ते पुन्हा नापास झाले तर त्यांना पुढच्या वर्गात प्रवेश मिळणार नाही. पण ते ज्या वर्गात शिकत होते त्याच वर्गात पुन्हा अभ्यास करावा लागेल. आठवीपर्यंतच्या अशा मुलांना शाळेतून काढून टाकले जाणार नाही, अशीही तरतूद सरकारने केली आहे. केंद्र सरकारच्या नव्या धोरणाचा परिणाम केंद्रीय विद्यालये, नवोदय विद्यालये आणि सैनिक शाळांसह तीन हजारहून अधिक शाळांवर होणार आहे. शिक्षण मंत्रालयाच्या म्हणण्यानुसार शालेय शिक्षण हा राज्याचा विषय आहे. त्यामुळे राज्ये या संदर्भात स्वतःहून निर्णय घेऊ शकतात. जुलै २०१८ मध्ये शिक्षणाच्या अधिकारात सुधारणा करणारे विधेयक लोकसभेत मांडण्यात आले होते. यामध्ये शाळांमध्ये लागू करण्यात आलेली 'नो डिटेन्शन पॉलिसी' रद्द करण्याबद्दल चर्चा होती. त्यानुसार पाचवी ते आठवीच्या विद्यार्थ्यांच्या नियमित परीक्षा घेण्याची मागणी करण्यात आली होती. यासोबतच अनुत्तीर्ण विद्यार्थ्यांची दोन महिन्यांत फेरपरीक्षा घेण्याचा मुद्दा मांडण्यात आला होता.

२०१९ मध्ये हे विधेयक राज्यसभेत मंजूर झाले. यानंतर राज्य सरकारांना 'नो डिटेन्शन पॉलिसी' काढून टाकण्याचा किंवा तो लागू ठेवण्याचा अधिकार देण्यात आला होता. पाचवी आणि आठवीमध्ये नापास झाल्यास त्यांना बढती घायची की पुन्हा त्याच वर्गात ठेवायचे, हे राज्य सरकार ठरवू शकत होते. त्यानंतर गुजरात, आसाम, पश्चिम बंगाल, हिमाचल प्रदेशसारख्या १६ राज्ये आणि दिल्ली व पुद्दुचेरी या दोन केंद्रशासित प्रदेशांनी 'नो डिटेन्शन' धोरण रद्द केले. हे धोरण चालू ठेवणा-या राज्यांमध्ये आंध्र प्रदेश, महाराष्ट्र, उत्तर प्रदेशसारख्या काही राज्यांचा समावेश होता. २०१९ मध्ये हे दुरुस्ती विधेयक मंजूर झाले. त्यानंतर लगेच राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखड्याची घोषणा झाली. त्यामुळे त्याला समग्र स्वरूप देण्यासाठी, ते पूर्णपणे लागू करण्यास विलंब करण्यात आला. राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा तयार झाल्यावर पुन्हा नियमात सुधारणा करण्यात आली. त्यानुसार आता अनुत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांवर विशेष लक्ष देण्यात येणार आहे.

विद्यार्थ्यांच्या पाठांतराऐवजी सर्वांगीण विकासावर भर देण्यात येणार आहे. परीक्षाही सक्षमतेनुसार घेतली जाणार आहे. नवीन नियमानुसार प्राथमिक शिक्षणामध्ये महत्त्वपूर्ण धोरणात्मक बदल करण्यात आले आहेत. शिक्षणातील तफावत दूर करण्यासाठी वर्गशिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करणे, त्यांच्या पालकांशी संवाद साधणे आवश्यक आहे. विद्यार्थ्यांना सुधारण्यास मदत करण्यासाठी शिक्षक मूल्यांकनावर आधारित विशेष लक्ष देतील. अनुत्तीर्ण विद्यार्थ्यांची नोंद ठेवली जाणार असून त्यांच्या प्रगतीचे बारकाईने निरीक्षण केले जाणार आहे. केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाने नो डिटेन्शन पॉलिसी संपुष्टात आणत दीर्घकाळापासून सुरू असलेली व्यवस्था बदलली आहे. या निर्णयामुळे आता पाचवी ते आठवीच्या परीक्षेत नापास झालेल्या विद्यार्थ्यांना पुढच्या वर्गात प्रवेश दिला जाणार नाही. मुलांमधील शिकण्याची क्षमता सुधारणे आणि शैक्षणिक कामगिरी उंचावणे हे हा निर्णय घेण्यामागचे महत्त्वाचे उद्दिष्ट असल्याचे सरकारने म्हटले आहे.

१६ डिसेंबरपासून नवीन 'शिक्षण हक्क कायदा सुधारणा नियम २०२४'ची अंमलबजावणी सुरू झाली आहे. शिक्षण हक्क कायदा २०१९ मध्ये सुधारणा केल्यानंतर देशातील १६ राज्यांनी आणि केंद्रशासित प्रदेशांनी पाचवी व आठवीत 'नापास न करण्याचे धोरण' ठरवले होते. आता हेच धोरण केंद्राने रद्दबातल ठरवले आहे. नव्या धोरणामधून विद्यार्थी आणि शिक्षकांना अभ्यासाप्रीति अधिक जबाबदार बनवण्याचा प्रयत्न करण्यात आला आहे. शिक्षणाचा दर्जा सुधारण्यासाठी सरकारने हा निर्णय घेतला आहे. विद्यार्थ्यांच्या अभ्यासातील त्रुटी ओळखून त्यांना अतिरिक्त मदत केली पाहिजे. सर्व प्रयत्न करूनही विद्यार्थ्यांना नापास करणे गरजेचे असल्यास ते करावयात हवे. परीक्षा प्रक्रिया ही घोळपट्टीऐवजी सर्वकष विकासावर केंद्रित असेल. मुलांमधील शिक्षणाच्या क्षमतेमध्ये होत असलेली घसरण थांबवण्यासाठी केंद्र सरकारने परीक्षेच्या 'नापास' धोरणावर बदल करण्याचा निर्णय घेतला आहे. हे खरे असले तरी धोरणातील धरसोडपणा विद्यार्थ्यांचे आयुष्य उद्धस्त करू शकतो, हा धोकाही सरकारने लक्षात घ्यायला हवा.

(कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड पुण्यस्मरण विशेष) दलितांच्या उद्धारसाठी कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड यांनी आपले सर्व आयुष्य वेचले. महाडचा सत्याग्रह व नासिकचा काळाराम मंदिरप्रवेश सत्याग्रह यांत ते आघाडीवर होते. त्यावेळी त्यांना निर्दय मारपीट सहन करावी लागली व तुरुंगातही जावे लागले होते. त्यांच्या स्मृतींना उजाळा श्री कृष्णकुमार गोविंदा निकोडे गुरुजी देत आहेत...

भाऊराव कृष्णराव गायकवाड ऊर्फ दादासाहेब गायकवाड हे भारतीय राजकारणी, समाजसेवक आणि विश्वरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे विश्वासू सहकारी होते. ते डॉ.आंबेडकरांचा वारसा लाभलेल्या भारतीय रिपब्लिकन पक्षाचे अध्यक्ष होते, तसेच पक्षाच्या केंद्रीय कार्यकारिणीचे सदस्य होते. मुंबई विधानसभेचे सदस्य- आमदार, लोकसभा सदस्य व राज्यसभा सदस्य- खासदार म्हणून त्यांनी कार्य केलेले आहे. डॉ.बाबासाहेबांच्या अनेक कामांत दादासाहेबांचा सहभाग होता. दि.२ मार्च १९३०च्या वेळी डॉ.आंबेडकरांना दादासाहेबांची खूप मदत झाली. अस्पृश्यांच्या मंदिर प्रवेशासाठी दादासाहेबांच्या नेतृत्वाखाली आणि बाबासाहेबांच्या पुढाकाराने दिलेल्या लढ्याचा एक भाग म्हणजे हा सत्याग्रह होता. काळाराम मंदिर हे नाशिक मधील प्रसिद्ध रामाचे मंदिर आहे. त्यांच्या मानसन्मानार्थ - कर्मवीर पद्मश्री दादासाहेब गायकवाड

पुरस्कार हा महाराष्ट्र शासनाद्वारे २००२पासून दिला जाणारा पुरस्कार आहे. दादासाहेबांच्या नावाने महाराष्ट्र राज्य सरकारची कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड सबलीकरण व स्वाभिमान योजना या नावाची एक योजना सन २००४पासून सुरू आहे. सन २०१२साली तिचा लाभ ३८ भूमिहीनांना झाला होता. मात्र त्यापूर्वी केवळ २५० लोकांना जमिनी मिळाल्या होत्या. भारत सरकारने गायकवाडांना इ.स.१९६८मध्ये पद्मश्री हा पुरस्कार दिला. नाशिकमध्ये एका सभागृहाला दादासाहेब गायकवाड सभागृह नाव दिले आहे. मुंबईत अंधेरीभागात दादासाहेब गायकवाड सांस्कृतिक केंद्र नावाची संस्था आहे. दादासाहेब गायकवाड यांचा परिचय करून देणारी एक १३ मिनिटांची डॉक्युमेंटरी फिल्म सुद्धा तयार केली आहे.

भाऊराव कृष्णराव गायकवाड हे विश्वरत्न महामानव डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे ज्येष्ठ सहकारी, दलित समाजाचे नेते व सुधारक होते. ते सर्वसामान्य लोकांत दादासाहेब या नावाने ओळखले जात. दादासाहेबांचा जन्म नासिक येथे दि.१५ ऑक्टोबर १९०२ रोजी एका गरीब कुटुंबात झाला. तेथील सरकारी माध्यमिक शाळेत त्यांचे शिक्षण झाले. त्यानंतर डॉ. आंबेडकरांसमवेत त्यांनी दलितोद्धाराच्या कार्यास सुरुवात केली. सन १९४२ ते ४६ या काळात ते सरकारी नोकरीत होते. त्यांनी जालंदर व कुरुक्षेत्र येथे निर्वासितांसाठी खास अधिकारी म्हणूनही काम केले. नासिकच्या ज्ञानविकास केंद्र या शिक्षणसंस्थेचे तसेच नागपूरच्या डॉ. आंबेडकर महाविद्यालयाचे ते अध्यक्ष होते. अखिल भारतीय

रिपब्लिकन पक्षाचे अध्यक्ष, तसेच पक्षाच्या केंद्रीय कार्यकारिणीचे ते सदस्य होते. प्रबुद्ध भारत या साप्ताहिकाच्या संपादक मंडळाचे अध्यक्ष तसेच मुंबई येथील शेड्यूल्ड कास्ट्स इंप्रूव्हमेंट ट्रस्टचे ते विश्वस्त व सदस्य होते. नासिक, नागपूर, पुणे, मुंबई आदी ठिकाणच्या अनेक सार्वजनिक संस्थांशी ते या ना त्या प्रकारे निगडित होते. ते मुंबई विधानसभा तसेच लोकसभा यांचे सदस्य होते. लोकसभेत रिपब्लिकन पक्षाच्या गटाचे नेतेही राहिले होते. नंतर त्यांची राज्यसभेवर निवड झाली. सन १९५३मध्ये त्यांना भूमिविषयक सत्याग्रहात तुरुंगवास भोगावा लागला. त्यानंतर त्यांनी भूमिहीनांना भूमी मिळवी, म्हणून मोठे आंदोलन सुरू केले होते. त्यांनी विश्वरत्न डॉ.आंबेडकरांसोबत बौद्ध धर्माची दीक्षा घेतली. त्यांच्यासोबत प्रथमपासून त्यांनी आघाडीवर राहून काम केले. त्यांच्या गुणांची आणि नेतृत्वाची अनेक वेळा कसोटी लागली. डॉ.बाबासाहेबांचे एक ज्येष्ठ, विश्वासू व कर्तबगार सहकारी म्हणून त्यांचा लौकिक होता. साधी राहणी, मनमिळाऊ स्वभाव, विशुद्ध चारित्र्य, प्रखर ध्येयनिष्ठा, प्रभावी वक्तृत्व, अन्यायाविरुद्ध झगडण्याची जिद्द इत्यादी गुणांमुळे त्यांचे नेतृत्व आदरणीय ठरले.

सन १९६८ साली भारत सरकारने त्यांना पद्मश्री देऊन त्यांच्या कर्तृत्वाचा व समाजसेवेचा गौरव केला. त्यांच्या कार्यरत जीवनामुळेच लोक त्यांना कर्मवीर ही उपाधी लावत होते. दि.२९ डिसेंबर १९७१ रोजी दिल्ली येथे अशा या थोर समाजसुधारक दादासाहेबांचे निवाण झाले. !! स्मृतिदिनी त्यांना व त्यांच्या अविस्मरणीय कार्यांना मानाचा लवून मुजरा आणि पावन चरणी लेखरूपी ही शब्दसुमने !!

श्री कृष्णकुमार गोविंदा निकोडे गुरुजी.
(थोर पुरुषांच्या प्रेरणादायी चरित्रांचे गाढे अभ्यासक)
मु. रामनगर वॉर्ड नं.२०, गडचिरोली.
जि. गडचिरोली, मधुभाग- ७७७५०४१०८६.
इमेल- पळजेवश्रीकीहीहरजिरीीसारळश्री.ठो

लढण्याचं बळ देणाऱ्या कविता झुंज दे आता..

झुंज दे आता हा नागसेन टी. गोडसे या कवी मित्राचा कवितासंग्रह हातात पडला .आणि संपूर्ण कवितासंग्रह वाचून काढला नागसेन माझा ३०/ ३२ वर्षांपासूनचा मित्र आहे. मी अनेक क्षण त्याच्यासोबत घालविले आहेत .कुरळ केस, सावळा रंग आणि पाणीदार बोलके डोळे इतकं त्याचं वर्णन पुरेस आहे. त्याहून काही बोलायचं, सांगायचं झाल्यास तर तो हरहुस्त्री कलाकार आहे. तसे प्रत्येक माणसात नानाविध रंग असतात .पण बरेचदा अनेकांना आपल्यातील रंग कळत नाहीत .आणि कळले तर ते आयुष्यात रंग भरत नाहीत. नागसेन त्यामुळेच वेगळा आहे .इतर अनेकांपेक्षा वेगळा आहे. कारण त्याने त्याच्यातील अनेक रंगांचा वापर केलाय .त्याने त्याच्या आयुष्यात रंग भरलेत. तो मूर्तिकार आहे .तो उत्तम चित्रकार आहे. तो लेखक आहे. तो गायक आहे .आणि तो उत्तम नट ही आहे .त्याच्या अभिनयाची आठवण आजही प्रेक्षकांच्या स्मरणात आहे. त्याच्याकडे हजरजबाबीपण आहे. जीवनाकडे विनोद बुद्धीने पाहण्याची त्याच्याकडे दृष्टी आहे. झुंज दे आता हा कवितासंग्रह आणि त्याच्या प्रकाशन सोहळ्याचं निमंत्रण घायला तो माझ्याकडे आला त्यावेळी माझ्यासोबत माझे एक मित्र होते मी ओळख करून देताना म्हटलं, हे माझे मित्र नागसेन गोडसे. त्यावर नागसेन लगेच म्हणाला,' मी नथुराम गोडसे चा नातेवाईक नाही. आणि गांधींच्या खुणाशी माझा संबंध नाही. आणि मग एकच हसा पिकला. नागसेन हळव्या मनाचा माणूस आहे .त्याचे भाव विश्व प्रचंड व्यापक आहे. त्याच्या भाव विश्वाच्या व्यापकतेचे प्रतिक म्हणजे त्याचा झुंज दे आता हा कवितासंग्रह आहे . झुंज दे आता हा कवितासंग्रह म्हणजे दलित, पीडित, शोषित ,शेतकरी, शेतमजूर कामगार आणि बेकार इत्यादी च्या समस्यांचं प्रतिनिधित्व आहे. दुःख, दारिद्र्य, उपासमार हे सार काही नागसेन गोडसेच्या कवी मनाने अचूक टिपलेलं आहे . त्यामुळे त्या कविता अनेकदा आपल्या जगण्याचं प्रतिबिंब त्यात दाखवतात. त्यामुळेच कवी नागसेन गोडसे आपला आणि आपल्यातील वाटतो. त्याच्या कविता आपल्या वाटतात . त्याच्या कविता संग्रहात त्याच्या पुरत्या न राहता आपल्याशी नातं सांगणाऱ्या वाटतात. त्याची काही उदाहरणं पाहू, ' पुन्हा उगवेल, कवितेत कवीने शेतकऱ्याचे दुःख अगदीच विदारकपणे मांडलं आहे. आपल्याला जे धान्य मिळतं ते मिळवायला शेतकऱ्याला किती अग्नी दिव्यातून जावं लागतं ते कवीने ने अचूक टिपलेलं आहे .कधी ओल्या कधी सुक्या दुष्काळाचा सामना शेतकऱ्यांना नेहमीच करावा लागतो. धान्य असो की भाजीपाला निसर्गाच्या लहरीपणाने ही पिके अनेकदा संकटात येतात. कधी खूप पावसाने पिके सडतात तर कधी पाऊस पडतच नाही. तेव्हा पिके करपतात आणि शेतकरी अनेकदा दुबार पेरणीच्या संकटात सापडतो .तेव्हा नागसेनचं कवी मन त्या वेदना शब्दबद्ध केल्याशिवाय कसा राहील ? कारण हे कधीतरी त्यांनं भोगलेलं असतं. त्याच्या कुटुंबांनं त्याच्या जवळच्या माणसांनं भोगलेलं असतं. मग तो लिहितो , ' ढगांनी दाटलेला आभाळ फाटल्यागत पाऊस कोसळतो कष्टातून सजवला वावर बांधा बांधातून वाहतो अगा नाही केली आशा ढाफुटी पावसाची धाण सडला पाण्याखाली गाठ भिजली आशेची ' इतकं सगळं घडून गेल्यानंतरही शेतकरी राजा खचत नाही. त्याचा आशावाद संपत नाही. तो दुबार पेरणीच्या कामाला लागतो . ' म्हणे गेले तिथे पुन्हा उगवेल जोडीने नांगरतो ...' या ओळीतून तो परत उभा राहतो. कवी नागसेनच्या मनात देशभक्त काठोकाट जाणवतो. देश एकसंध ठेवण्यासाठी आपल्यातील भेदभाव संपला पाहिजे असं त्याला वाटतं. जात ,धर्मात अडकून देश सेवा करता येत नाही असाच संदेश तो 'जय हो ' या कवितेत देतो . तो लिहितो , 'चल तोडून टाकू बंधने भेदाची सारे एकची रंग असतो अवघ्या डोळ्यातील आसवांना..' हे वास्तव कवी सहज शब्दात मांडतो. धर्मवाद 'जातीवाद आज प्रचंड पाहायला मिळतो .त्यात माणसं मनाने दुभंगलेली आहेत. माणूस म्हणून सुसंवाद संपत चाललाय. अशावेळी ,जय हो ' ही कविता अखंड देशाचे स्वप्न परते .हा देश दिन दुबळ्यांचा

,भुके कंगालांचा आहे का ? असा मला नेहमीच प्रश्न पडतो. तोच प्रश्न कवी नागसेनलाही पडलेला आहे. भांडवलदारांचे शोषण काही केल्यात थांबत नाही. संपत नाही. त्यामुळेच बालकामगारांना कामाला जुंपलं जातं. ती समस्या तुमच्या माझ्या डोळ्यांनी टिपली असली तरी आपण सवयीचे गुलाम झालो आहोत.पण कवीने त्याच्या दृष्टीतून सुट्ट दिले नाही .कवी हे बघून अस्वस्थ होतो. आणि बालकामगार ही कविता जन्माला येते. कारण ते सारं काही कवीने भोगलेलं असतं म्हणून तो लिहितो , 'चला मित्रांनो ... आता ही प्रथा मोडलीच पाहिजे

नागसेन टी. गोडसे

या भांडवलशाही शहरापासून दूर आपले गाव वसवू ते श्रमिकांचे गाव असेल पण तेथे बालकामगार नसेल...'

बदलत्या जीवनशैलीत काय बदलले आणि त्याचा कुटुंब व्यवस्थेवर, समाज व्यवस्थेवर काय परिणाम झाला ते जुनी घर आणि नवी घर यात एक फरक प्रकर्षाने जाणवतो. जुन्या घरांच्या भिंतींना खिळे टोकलेले असायचे. त्या खिळ्यांत आतांचे किंवा आपल्या महापुरांचे फोटो टांगलेले असायचे. त्यातून त्यांच्या आठवणी, त्यांचा आदर्श डोळ्यांपुढे उभा ठाकायचा .पण आता ते दिसत नाही. अगदी कवीच्या भाषेत सांगायचे तर ते असे आहे .तो लिहितो , 'गाव घरातून बाहेर पडणारी हवेली रंग नसून धाटात शहरी मिरवणारी तिच्या आतून कोकलं ते कुणीतरी खिळे फोटो नको ग बाई घर कसे म्हणवे त्याला आणि कसल्या त्या भिंती नुसत्याच पितात आठव अंगी महागडा रंग आणि मूक जशा उभ्या एकमेकी संग मला त्यांची भाषा समजत नाही....' नागसेन गडचिरोली जिल्ह्यातील देऊळगाव येथे नोकरी निमित्त राहिला आहे हा भाग जंगलव्याप्त आहे बाकी कामधंद्यांना कुलूप असतो. पण उन्हाळ्याची चाहूल लागली की मोह फुल वेचने ,विडीवळायची पाने तोडण्याचा व्यवसाय करणे.

ही कामं असतात. अगदी दुरपासून मजूर येतात. टेंभरुंची पानं तोडायची. त्यांचे पुढे तयार करायचे. आणि ते विकायचे. या कामासाठी काम तेवढा दाम हीच मजुरी असते. त्यामुळे अगदी पहाटेपासून कुटुंबचे कुटुंब जंगल पालथा घालतात. काट्याकुट्यांची पर्वा कुणालाच नसते. पोटाचा प्रश्न सर्वांनाच असतो .पण ज्यांना हातावर आणून पोटाला देण्याची रोजचीच कसरत करावी लागते तिथे भूक मोठाच प्रश्न बनते. हा व्यवसाय एकाच्या पोटाची आग विझवणारा असला तरी दुसऱ्याचा जीव घेण्यापर्यंतचा प्रवास असतो .हे माणसं नागसेन बघत आलाय .तो भूक कवितेत लिहितो ,

'काही नाकातून धुंगा निघेपर्यंत उडतात फुपफुसाला सेक लागून खोकला येईपर्यंत नसतेच चिंता भुकेच्या आगीला विडी ओढणाऱ्यांच्या मरणाची चिंता असते भुकेची...,' ही कविता वाचताना नारायण सुर्वेच्या दोन दिवस कवितेची सहजच आठवण होते. कविता वेगळ्या असल्या तरी प्रश्न भुकेचा असतो. सुर्वे लिहितात, दोन दिवस वाट पाहण्यात गेले दोन दुःखात गेले हिशोब करतो आहे किती राहिले डोईवर उन्हाळं शेकडो वेळा चंद्र आला तारे फुलले रात्र धुंद झाली भाकरीचा चंद्र शोधण्यात जिंदगी बरबाद झाली .. नागसेन बाबासाहेबांच्या विचारांनी भारून निघालेला आहे .साहित्य हे आंबेडकर वादा शिवाय अपूर्ण आहे. म्हणून अनेक ठिकाणी त्याच्या छटा दिसून येतात .आंबेडकरवाद समस्यांपासून पळ काढायला नाही तर समस्यांपासून मुक्ती मिळवायला शिकवतो . कवी नागसेनचा निसर्गाशी बराच संबंध आला आहे .त्यामुळे त्याने विसंगती, विकृती अलगद टिपलेल्या दिसतात . गिधाडांचे काय झाले ? हा सवाल तो त्यामुळेच करू शकला आहे. नागसेनीची होऱ्या ही कविता पूर्व विदर्भातील माणसाला अधिक जवळची वाटेल. ती मला ही फार जवळची वाटेली . ही कविता मला थेट बालवयाकडे घेऊन गेली. ज्वारी बाजरी गहू इत्यादी पिकावरील पाखरं उडविण्यासाठी व पिकांची राखण करण्यासाठी कडकडत्या थंडीत अगदी पहाटे आम्ही शेताकडे रवाना व्हायचो. शेत १०० ,२०० फुटावर असायचं .आणि आम्ही होऱ्या होऱ्या म्हणत मोठ्याने शेताच्या दिशेने दगड भिरकवायचो.आणि आवाजाच्या भीतीने पाखरं उडून जायचे .ही पाखरं उडविण्यासाठी कवीने शेतात गस्त घातली .आणि पाखरांना उडविण्यासाठी गोफन फिरविली .ही कल्पना अतिशय वास्तववादी आहे. ती मातीतील माणसांसाठी आहे .

नागसेनच्या कविता विचार करायला लावणाऱ्या आहेत .त्या प्रत्येक कवितांची कलमवर चर्चा इथे शक्य नाही. त्या कविता वाचून अनुभवण्यासाठी आहेत . जसे ' दगड, कोल्हांचे काय झाले ? , मोर्चा ,हिरवे आंदोलन ....इत्यादी कविता फारच लक्षवेधी आहेत. अनेक कवितांना झाडीबोलीचा स्पर्श जसे होऱ्या, धुंगा, रपरप, धुंगा , ढासला, बुरणे ...इत्यादी हे शब्द अस्सल झाडीबोलीची ओळख सांगतात. एकूणच प्राप्त परिस्थितीशी दोन हात करून लढायला शिकवणाऱ्या त्याच्या कविता आहेत. त्यामुळेच झुंज दे आता.. कविता संग्रहाचा हा शीर्षक समर्पक वाटतो. कविता संग्रहाला आकर्षक असं मुखपृष्ठ आहे. आणि संग्रहाच्या प्रत्येक पानावर जगण्यास बळ देणाऱ्या ,समस्यांशी भांडायला बळ देणाऱ्या झुंज दे देण्यास समर्थ करणाऱ्या कवितांची मेजवानी आहे. वाचक म्हणून झुंज दे आता .. हा कवितासंग्रह प्रत्येकाने आपल्या संग्रही नक्कीच ठेवावा ईतका सुंदर आहे .झुंज दे कविता संग्रहास माझ्या आभाळभर शुभेच्छा ...

- राजू बोरकर
मु.पो.ता. लाखांदूर
जिल्हा भंडारा
७५०७०२५४६७

सगळ्या गोष्टींचं एकच दुखणं मोबाईल फोन! आईचं ओरडणं ठरलं

आईचं ओरडणं ठरलं एकदम योग्य, मेंदू करतो ठप्प

सगळ्या गोष्टींचं एकच दुखणं मोबाईल फोन! आईचं ओरडणं ठरलं एकदम योग्य, मेंदू करतो ठप्प

मोबाईल फोनचे जेवढे फायदे आहेत तेवढेच तोटेही आहेत. त्यामुळे त्याच्या वापरावर नियंत्रण ठेवणे अत्यंत आवश्यक आहे. तज्ज्ञांच्या मते याचा मेंदूवर खूप वाईट परिणाम होतो, याला विकारांचे मूळ का म्हणतात ?

मोबाईलशिवाय जीवनाची कल्पना करणे कठीण झाले आहे. घरी काहीतरी ऑर्डर करणे असो, ऑफिसचे काम असो, चित्रपट पाहणे असो किंवा इतर काहीही असो, प्रत्येक गोष्टीसाठी मोबाईल फोन वापरावा लागतो. लहानपणी सगळ्यांची आई त्यांना यासाठी खूप शिष्या देत असे. त्याचे म्हणणे खरे आहे असे वाटते, कारण मोबाईल फोन हे बहुतांश समस्यांचे मूळ आहे.

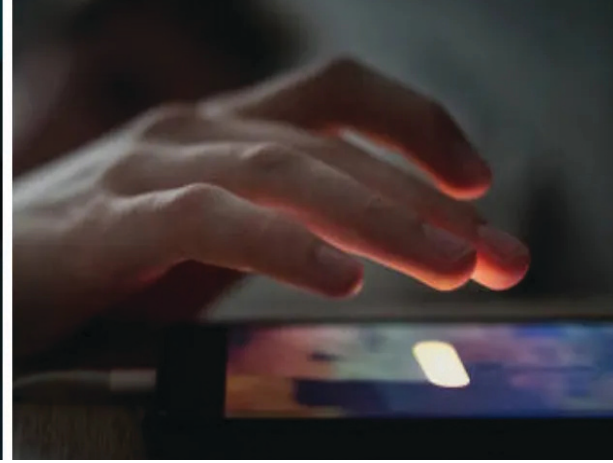
शास्त्रज्ञ आणि डॉक्टरदेखील मोबाईल फोन आरोग्यासाठी हानिकारक मानतात. आरोग्यतज्ज्ञ आणि आहारतज्ज्ञ श्रेता जे पांचाळ यांच्या म्हणण्यानुसार, मोबाईल फोन हे आयुष्यातील सर्व समस्यांचे मूळ आहे आणि मोबाईल हा मेंदूसाठी खूप हानिकारक आहे, जाणून घ्या मोबाईल फोनमुळे मेंदूवर काय परिणाम होतो आणि नक्की काय तोटे आहेत (फोटो सौजन्य -)

झोपेवर सर्वाधिक परिणाम

लोक त्यांचा जास्तीत जास्त वेळ मोबाईलवर स्क्रोल करण्यात घालवतात. तसंच अनेकांच्या हाती रात्री झोपण्यापूर्वी मोठ्या प्रमाणावर

मोबाईल वापरत असल्याचे दिसून येते. तज्ज्ञांनी सांगितले की, रोज रात्री बेफिकीरपणे स्क्रोल केल्याने झोप कमी होते. हे सर्काडिडियन रिदममध्ये व्यत्यय आणते, जे झोपेचे चक्र नियंत्रित करते. त्यामुळे अनेकांची झोप पूर्ण होत नाही आणि झोपेचे चक्र पूर्ण बिघडते. मोबाईलचे इतके व्यसन लागते की, झोपेपेक्षा अनेकांना मोबाईलमध्ये स्क्रोल करणे अधिक आवडू

लागते. झोप ही अत्यंत महत्त्वाची असते, मात्र मोबाईलच्या लाईट्समुळे संपूर्ण झोपेचा त्रास होतो. हानिकारक ब्लू लाईट ब्लू लाईटमुळे होतो त्रास फोन स्क्रीनमधून निळा प्रकाश निघतो. हा निळा प्रकाश मेंदूसाठी

हानिकारक असल्याचे सांगण्यात आले आहे. हा निळा प्रकाश मनाला स्वस्थ बसू देत नाही. यामुळे, मेलाटोनिन हार्मोन सोडण्यात अडचण येते, ज्यामुळे झोपेत बाधा निर्माण होते आणि मेंदूलाही त्रास होतो. स्क्रोलिंगमुळे मेंदूला विश्रांतीसाठी वेळ मिळत नाही आणि झोपेचा सिग्नल मिळत नाही. त्यामुळे दुसऱ्या दिवशी झोपेची कमतरता जाणवू शकते. यामुळे जीवनशैलीचे बरेच विकार होतात आणि ही फक्त सुरुवात आहे असंही सांगायला यावेळी तज्ज्ञ विसरले नाहीत.

काय आहे उपाय

मोबाईल फोन आयुष्यातून काढता येत नाही कारण सध्या त्यावरच अधिक काम असते. परंतु जोखीम कमी करण्यासाठी काही उपाय देखील केले जाऊ शकतात. झोपण्याच्या २-३ तास आधी कोणत्याही प्रकारचे डिजिटल उपकरण वापरणे बंद करणे. यारैवजी तुम्ही पुस्तक वाचावीत कारण त्याचा तुमच्या मेंदूवर चांगला परिणाम होतो.

मोबाईलचा मेंदूवर परिणाम

टीप - हा लेख केवळ सामान्य माहितीसाठी लिहिण्यात आला असून कोणत्याही प्रकारच्या उपचाराचा दावा यामध्ये करण्यात आलेला नाही. कोणताही उपाय करण्यापूर्वी आपल्या डॉक्टरांचा सल्ला घ्या आणि त्यांच्या सल्ल्यानुसारच योग्य बदलानुसार वापर करावा.

प्रत्येकाला सारखीच थंडी का वाटत नाही? याची काय आहेत वैज्ञानिक कारणे

कडाक्याची थंडी सुरु झाली आहे, पण त्याचा परिणाम सर्वांवर सारखा नाही. काहींना थंडी कमी वाटते, तर काहींना थरकाप जाणवतो. असे का घडते? काही लोकांना त्याच तापमानात जास्त थंडी आणि इतरांना जास्त थंडी का वाटते?

वर्षाचा तो काळ पुन्हा आला आहे जेव्हा रोज सकाळी अंधारुणातून उठणे ही लढाई जिंकण्यापेक्षा कमी वाटत नाही. डिसेंबरचे शेवटचे दिवस त्यांच्या थंडीचा पुरेपूर परिणाम दाखवत आहेत. थंडागार वाऱ्याची प्रत्येक झुळूक, रक्ताचा थरकाप उडवणारा थरकाप आणि धुक्याने आच्छादलेले रस्ते हे सगळे मिळून थंडीचा खरा रंग दाखवत आहेत.

पण या थंडीत एक मनोरंजक गोष्ट तुमच्या लक्षात आली आहे का? दोन प्रकारचे लोक आहेत: एक, जे थंडीबद्दल प्रत्येक गोष्टीबद्दल तक्रार करतात - अरे, खूप थंड आहे! आणि इतर, जे हसतात आणि म्हणतात, अहो, तितकीशी थंडी नाही. आता प्रश्न पडतो की असे का होते? शेवटी, एकाच हंगामात, त्याच तापमानात, काही लोक थंडीने थरथर कापू लागतात आणि काही हसतात? हा फक्त शरीराच्या रचनेत फरक आहे की त्यामागे काही खोल वैज्ञानिक कारणे आहेत?

थंडीचे विज्ञान समजून घ्या

आधी तुम्हाला थंडी का वाटते ते समजून घ्या. खरं तर, थंडीच्या काळात तापमानात सातत्याने घट होत असते. निरोगी व्यक्तीच्या शरीराचे तापमान सुमारे ९८.७ अंश फॅरेनहाइट असते. म्हणजे ३७.०५ अंश सेल्सिअस तापमान होते. तर थंडीच्या मोसमात बाहेरचे तापमान सतत वर-खाली होत असते. कधी १० अंश, कधी १५ अंश किंवा कधी ५-६ अंश. म्हणजे शरीराबाहेरचे तापमान शरीराच्या तापमानापेक्षा कमी असते.

थंडीच्या संबंधित बातम्या वाचण्यासाठी इथे क्लिक करा हायपोथालेमस आपल्या शरीराचे तापमान नियंत्रित करते.

हा आपल्या मेंदूचा एक छोटासा भाग आहे, जो मज्जासंस्था आणि हार्मोन्स यांच्यातील संपर्क राखतो. शरीराचे हृदय गती, तापमान, भूक आणि तहान, आपली मनःस्थिती हे सर्व इथूनच ठरवले जाते. हायपोथालेमस आपले सध्याचे तापमान तपासतो आणि बाहेरील तापमानाशी त्याची तुलना करतो. आता असे झाल्यावर आपल्या शरीरातून उष्णता निघून जाते आणि आपल्याला थंडी जाणवते.

सगळ्यांना सारखीच थंडी का वाटत नाही? काहींना थंडी कमी तर काहींना जास्त का वाटते यामागे ५ मोठी वैज्ञानिक कारणे आहेत.

रैसिपी संबंधित बातम्या वाचण्यासाठी इथे क्लिक करा मूलभूत चयापचय दर

याचा अर्थ असा की, जर एखादी व्यक्ती शारीरिकदृष्ट्या सक्रिय असेल म्हणजे योग किंवा व्यायाम करत असेल तर त्याला कमी थंडी जाणवते. पण दुसरीकडे, शारीरिकदृष्ट्या निष्क्रिय असलेल्या व्यक्तीला व्यायाम करणाऱ्या व्यक्तीपेक्षा

जास्त थंडी जाणवते.

याचे कारण म्हणजे शारीरिकदृष्ट्या सक्रिय व्यक्तीचे स्नायू सक्रिय राहतात आणि ते उर्जाचा योग्य वापर करण्यास सक्षम असतात. त्यामुळे शरीरात उष्णता कायम राहते.

शरीरातील चरबीचे वितरण

ज्या लोकांच्या शरीरात चरबीचे वितरण कमी आहे त्यांना थंड वाटते कारण चरबी इन्सुलेटरसखे कार्य करते, त्यामुळे जास्त चरबी असलेल्या लोकांमध्ये थंड तापमानापासून चांगले नैसर्गिक इन्सुलेशन असते.

अनुवंशिकता

थंडी जाणवण्यात तुमची जीन्सही भूमिका बजावतात. काही लोकांची शरीरे नैसर्गिकरित्या तापमान चांगल्या प्रकारे हाताळतात, तर काहींना सहज सर्दी होते. हार्मोनल बदल आणि वयाचा परिणाम

मासिक पाळी किंवा रजोनिवृत्तीदरम्यान, हार्मोनल बदलांमुळे महिलांना जास्त थंडी जाणवू शकते. वाढत्या वयाबरोबर शरीराची तापमान नियंत्रित करण्याची क्षमता कमकुवत होते, त्यामुळे वृद्धांना थंडी जास्त जाणवते.

आजार

कोणत्याही आजारांने त्रस्त असलेल्या लोकांना हिवाळ्यात खूप थंडी जाणवते. उदाहरणार्थ, ज्यांना हायपोथायरोईडीझम आणि निमियाचा त्रास होतो, त्यांना थंडी जास्त जाणवते. हायपोथायरोईडीझम

कमकुवत थायरोईड ग्रंथी चयापचय मंदावते, ज्यामुळे जास्त थंडी जाणवते.

अशक्तपणा

रक्तातील लोहाच्या कमतरतेमुळे, ऑक्सिजनचा पुरवठा कमी होतो, ज्यामुळे शरीराला थंडी जाणवते.

रेंनांड रोग

या स्थितीत, जेव्हा थंडीशी संपर्क येतो तेव्हा बोटॉंच्या आणि बोटॉंच्या नसा आकुंचन पावतात, ज्यामुळे बधीरपणा आणि सर्दी होते.

वय वर्ष ५९ रुंद छाती मजबूत शरीर, १० पदार्थांमुळे सलमान दिसतो आजही तरुण

अनेक हिट चित्रपट देणाऱ्या सलमानला जिममध्ये जाण्याची आवड आहे आणि व्यस्त शेड्यूल असूनही तो दररोज जिममध्ये एक ते दोन तास वर्कआउटसाठी वेळ काढतो. काय आहे सलमानच्या फिटनेसचं रहस्य

बॉलिवूडचा सुप्रसिद्ध अभिनेता सलमान खान २७ डिसेंबर रोजी ५९ वर्षांचा झाला. सलमान केवळ त्याच्या शानदार अभिनयासाठीच नाही तर त्याच्या फिटनेससाठीही प्रसिद्ध आहे. सोशल मीडियावर सक्रिय असलेला सलमान त्याच्या इन्स्टाग्राम अकाऊंटवर अनेकदा वर्कआउटचे व्हिडिओ आणि फोटो शेअर करतो.

या वयातही त्याचा फिटनेस अप्रतिम आहे. तुम्हाला माहीत आहे काय आहे सलमानच्या फिटनेसचे रहस्य? सलमानचे शर्टलेस फोटोज अनेकदा इंटरनेटवर धुमाकूळ घालतात आणि याचे कारण त्याचा उत्कृष्ट फिटनेस आहे. या वयातही तंदुरुस्त राहण्यात त्याचा काटेकोर आहार आणि व्यायामाचा मोठा वाटा आहे. त्याच्या वाढदिवसाच्या खास निमित्त, आपण सलमान खानच्या डाएट, फिटनेस आणि वर्कआउटची रहस्ये जाणून घेऊया ज्यामुळे त्याला या वयातही तंदुरुस्त आणि निरोगी ठेवता येते (फोटो सौजन्य - खर्षीरसीरा)

सकाळी लवकर उठणे

वयाच्या ५९ व्या वर्षीही सलमान रोज सकाळी लवकर उठतो आणि पूर्ण झोप घेतो. उठल्यानंतर तो वेट ट्रेनिंग, कार्डिओ, सायकलिंग आणि स्विमिंग करतो. व्यायामासोबतच सलमान खान त्याच्या खाण्यापिण्याचीही पूर्ण काळजी घेतो. गेले कित्येक वर्ष सलमान आपले हे रूटीन नियमित सांभाळता दिसत आहे आणि म्हणूनच फिटनेसमध्ये त्याचा हात कोणीच धरू शकत नाही. आजही अनेक हिरो सलमानला फिटनेसच्या बाबतीत आपला आदर्श मानतात आणि त्याच्यासारखा फिटनेस मिळविण्याचा प्रयत्न करतात सलमानचा डाएट प्लॅन

सलमान खान त्याच्या आहारात प्रथिने, कार्ब्स आणि हेल्दी फॅट्स समाविष्ट करतो. त्याला देखी आणि घरगुती तूपही खायला आवडते. नाश्यामध्ये सलमान खान अंडी, लो फॅट दूध आणि प्रोटीन शेक घेतो. दुपारच्या जेवणात तो आमटी, भात, चपाती, कोशिंबीर आणि मटण किंवा तळलेले मासे खातो. सलमान खान संध्याकाळी सफरचंद आणि ड्रायफ्रुट्स खातो. रात्रीच्या जेवणात भात, चिकन आणि सॅलड समाविष्ट करतो. झोपण्यापूर्वी कमी चरबीयुक्त दूध नियमितपणे पितो

सलमानचा वर्कआउट प्लॅन नियमित वर्कआउट करणे हेच सलमान खानच्या फिटनेसचे रहस्य आहे. तो जिममध्ये वेट ट्रेनिंग, कार्डिओ, सायकलिंग आणि स्विमिंग या सगळ्या व्यायामाचा उपयोग करतो. सकाळी लवकर उठणे आणि पुरेशी झोप घेणे हा देखील त्याच्या दिनचर्येचा एक भाग आहे. आपल्या फार्महाऊसवरदेखील त्याने फिटनेस नियमित राहावा यासाठी जिम आणि स्विमिंग पूल दोन्ही बांधले आहे आणि तो तिथेदेखील कधीच फिटनेसचा दिवस चुकवत नाही

त्याची फिटनेस दिनचर्या आणि निरोगी जीवनशैली प्रत्येकासाठी एक आदर्श उदाहरण आहे. यावरून असे दिसून येते की वय हा फक्त एक आवड आहे आणि योग्य जीवनशैलीने फिटनेस राखता येतो. आजही फिटनेसच्या बाबतीत अनेक तरुणांचा सलमान खान हा आदर्श आहे असं म्हटलं तर नक्कीच वावगं ठरणारं

थंडीत हाडांना मिळेल ५ पट ताकद, दातांवरील घाण होईल दूर; कॅल्शियमच्या बाबतीत दुधापेक्षा सरस ठरतात तीळ

तिळाचे योग्य सेवन केल्याने हाडे मजबूत होतात. दुधापेक्षा ५ पट जास्त कॅल्शियम शरीराला मिळवून देते. तसंच तिळात दात, केस आणि त्वचेसाठी फायदेशीर गुणधर्म असतात. थंडीत याचे सेवन केल्याने अशक्तपणा दूर होतो तीळ खाणे खूप फायदेशीर आहे. आयुर्वेदापासून ते आहारतज्ज्ञांपर्यंत लोक हिवाळ्यात ते खाण्याचा सल्ला देतात. त्यांचा स्वभाव उष्ण असतो आणि ते रोगांपासून संरक्षण करण्यास मदत करतात. बऱ्याच लोकांना हे माहीत नाही की मूठभर तीळांमध्ये एका ग्लास दुधापेक्षा ५ पट जास्त कॅल्शियम असते. तिळाचा योग्य वापर करून हाडे मजबूत करता येतात.

आयुर्वेदिक तज्ज्ञ डॉ. रॉबिन शर्मा यांनी सांगितले की, पालक आणि डार्क चॉकलेटचे मोठे फायदे मूठभर तीळापासूनही मिळू शकतात. तसंच तीळ वापरण्याच्या २ पद्धती सांगितल्या, ज्यामुळे आयुष्यभर फायदे मिळतील. तुमचे दात कमकुवत झाले असतील तर ते बरे होण्यासाठी तीळ मदत करू शकतात. डॉक्टर म्हणतात की केस अकाली पांढरे होणे देखील थांबेल आणि केसांमध्ये नवा जीव दिसेल, केस पहिल्यासारखे घनदाट होतील (फोटो सौजन्य -)

हाडें होतील अधिक मजबूत मजबूत हाडासाठी कसा होईल उपयोग

खाण्याइतकेच लोह मिळू शकते.

हाडे मजबूत होण्यासाठी कॅल्शियमची गरज असते. तीळ दुधापेक्षा ५ पट जास्त कॅल्शियम प्रदान करतात. हे खनिज हाडे जाड बनवते आणि त्यांना कमकुवत होण्यापासून प्रतिबंधित करते. एवढेच नाही तर या छोट्या बियांमध्ये प्रोटीन, फायबर आणि भरपूर अँटीऑक्सिडंट्स शक्य आहेत. आजही अनेक हिरो सलमानला फिटनेसच्या बाबतीत आपला आदर्श मानतात आणि त्याच्यासारखा फिटनेस मिळविण्याचा प्रयत्न करतात सलमानचा डाएट प्लॅन

तिळाचे गुण

तिळाचे गुणधर्म काय आहेत डॉक्टरांनी असेही सांगितले की मूठभर तीळ १०० ग्रॅम पालक इतके लोह आणि बऱ्याच डार्क चॉकलेटमध्ये असेल इतके मॅग्नेशियम शरीराला मिळवून देतात. रक्त तयार करण्यासाठी लोह आवश्यक आहे आणि मॅग्नेशियमचे कार्य हृदय, मेंदू, हाडे आणि झोप व्यवस्थित राखणे आहे. त्यामुळे तुम्ही जेवणात तीळाचा समावेश केल्यास तुम्हाला पालक आणि डार्क चॉकलेट

कसे खावे तीळ

तीळ कसा पद्धतीने खावेत

काळे तीळ, सुके खोबरे, भोपळ्याचे दाणे, अंबाडीच्या बिया, आवळा पावडर, स्ट्रिंग शुगर कॅंडी एकत्र करून पावडर बनवा. हे १ चमचे दिवसातून दोन ते तीन वेळा महिनाभर खा. हिवाळ्यात ही तिळाची पावडर खाल्ल्याने केसांना नवजीवन मिळेल. केस गळणे, तुटणे, अकाली पांढरे होणे इत्यादी समस्या दूर होतील आणि याशिवाय केस घनदाट होण्यासाठी मदत मिळेल दातांवर साचून राहिलेला पिवळा थर काढून टाकण्यासाठी 'या' पदार्थाचा वापर, दात होतील मोत्यासारखे पांढरे शुभ्र ओरल हेल्थ होईल मजबूत दातांसाठी तिळाचा होतो फायदा

तिळाचे तेल तोंडात टाकून ५ ते १० मिनिटे फेटा, ज्याला ऑईल पुलिंग असंही म्हटलं जातं. या ऑईल पुलिंगनंतर तोंड स्वच्छ धुवा. या उपायाने श्वासची दुर्गंधी, पायोरीया, सुजलेल्या हिड्ड्या आणि मोकळे दात यांची समस्या फक्त आठवडाभरतात दूर होईल. हा उपाय ओरल आरोग्य सुधारतो आणि काळ्या आणि पिवळ्या दातांच्या घाणीपासूनही सुटका मिळवून देतो.

तिळाच्या तेलाचा उपयोग कसा करावा

टीप - हा लेख केवळ सामान्य माहितीसाठी लिहिण्यात आला असून कोणत्याही प्रकारच्या उपचाराचा दावा यामध्ये करण्यात आलेला नाही. कोणताही उपाय करण्यापूर्वी आपल्या डॉक्टरांचा सल्ला घ्या आणि त्यांच्या सल्ल्यानुसारच योग्य बदलानुसार वापर करावा.

जंगलात कृत्रिम पाणवठे निर्मितीची गरज, वन्यप्रेमींची मागणी

:पाणवठे आटल्याने वन्य प्राण्यांची भटकंती

पावसाळा संपल्याने तसेच अवकाळी पावसाचा तडाका बसला नसल्याने जंगलातील नैसर्गिक पानवठे आटले असून छोटे मोठे नाले कोरडे पडल्याने जंगली जनावरे पाण्यासाठी मानवी वस्त्या 'च्या आजूबाजूला भटकत असून तालुक्यात जंगलाचे प्रमाण मोठे अस न गडावरील देवस्थाने ही जंगलातच आहे त्यामुळे सर्व प्रकारचे प्राणी खेड्यापाड्यासह देवस्थानच्या आजूबाजूला फिरत असल्याने शिकार्यांना आयती शिकार मिळत असल्याने मोठ्या प्रमाणात शिकारी होत असून जंगलात राहणारी माकडे आता गाव खेडे देवस्थानच्या दिशेने येत असल्याने जंगलात तात्काळ कृत्रिम पानवठे निर्माण करावे अशी मागणी वन्यप्रेमीतून होत आहे.

मोठे तलाव निर्मिती करण्यात आली आहे परंतु घनदाट जंगलात राहणाऱ्या प्राण्यांसाठी पाण्याची व्यवस्था नसल्याने हे प्राणी नैसर्गिक पाण्याच्या स्तोत्रावरच अवलंबून राहतात पाऊस जास्तीच पडलं नसल्याने सर्व पानवठे आटण्याच्या मार्गावर आहेत त्यातल्या त्यात वृक्षतोड होऊन निसर्ग चक्रात मोठा बदल झाल्याने सर्वच प्राणी गाव खेड्यासह देवस्थानकडे येऊन भाविकांनी हटिल चालकांनी टाकलेले खरकटे खाऊन दूषित पाणी पिऊन राहतात. त्यामुळे शिकार मिळाली नसल्याने भल्या मोठ्या अजगराने जंगल सोडून रस्त्यावर

येत नागरिकांना दर्शन दिले असून शिकार्याकडून रानडुकरांची शिकार नीत्याची झाली आहे तर जंगलातील वानरे आता अन्न पाण्याचे शोधात रस्त्यावर येऊन बसत आहेत अथून मधून बिबट्याचे अस्वल रोही गाव खेड्यात सह माहूर शहरातून चक्कर मारून जातात सोबतच शेतकऱ्यांच्या पिकांची नासाडी करतात माहूर शहरापासून श्री रेणुका देवी मंदिरापर्यंत पाईपलाईनच्या वालचे पाणी काही वन्य प्रेमींनी एका टाक्यात जमा करत असून नैसर्गिक गायमुखातून सुरु असलेली पाण्याची धार शेतकऱ्या

घटका मोजत आहेत ही दोन ठिकाणी सोडली तर श्री रेणुका देवी पासून श्री दत्त शिखर संस्थान श्री अनुसया माता संस्थान तसेच घनदाट जंगलातील कैलास टेकडी वनदेव संस्थान सह नवनाथ मंदिर भागातील असलेले नैसर्गिक पाणी खोत्र पानवठे आटल्याने सर्वच जनावरे पाणी शोधत भटकंती करत आहेत माहूर व मांडवी वनपरिक्षेत्र अधिकारी कडून यांनी या बाबीची तात्काळ दखल घेत जंगलात कृत्रिम पानवठे तयार करून पाणीपुरवठा करण्याची व्यवस्था करावी अशी मागणी भाविकांसह जंगलप्रेमी व वन्यप्रेमीतून होत आहे.

किनवट/शेख शौकत :-तालुक्यात माहूर व मांडवीत निसर्ग कृपेने मोठे जंगल क्षेत्र लाभलेले असून या जंगलात वाघ सांबर बिबट्या नीलगाय अस्वल रोहि हरण लांडगे कोल्हे रान डुकर जंगली मांजरे मोठ्या प्रमाणात आहेत यासह पशु पक्षांची संख्या मोठी असून जंगलात या प्राण्यासाठी पाण्याची सुविधा म्हणून व्हावी म्हणून अनेक

कऱ्हाड शहर हादरले! जेवत बसलेल्या कुटुंबावरच गोळीबार, दहा वर्षाची मुलगी गंभीर जखमी

कऱ्हाड - किरकोळ कारणावरून कुटुंबावरच गोळीबार झाल्याच्या घटनेने शहरासह परिसर हादरला. सैदापूर येथील होली फॅमिली स्कूलच्या मागील बाजूस ओम कॉलनीतील अक्षरा रेसिडेन्सी मध्ये रात्री नऊच्या सुमारास घटना घडली.

गोळीबारात हाऊसिंग सोसायटीच्या अध्यक्षसह दहा वर्षाची मुलगी गंभीर जखमी आहे. हल्लेखोरास पोलिसांनी ताब्यात घेतले आहे. त्याच्या घरात गावठी पिस्तूल सह १६ जिवंत काडतुसे जप्त केली आहेत. सुरेश काळे (वय-३८, मूळ रा. तळबीड. सध्या सैदापूर) असे पोलिसांनी ताब्यात घेतलेल्या संशयिताचे नाव आहे. प्रदीप घोलप व त्यांची दहा वर्षाची कन्या गोळीबारीत जखमी आहेत. त्यांना कृष्णा रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल केले आहे. पोलिस व घटनास्थळावरील माहिती अशी होली फॅमिली स्कूलच्या मागील

बाजूस ओम कॉलनी आहे. कॉलनीमध्ये अक्षरा गृहनिर्माण सोसायटी आहे तेथे २० फ्लॅट आहेत. त्या सोसायटीचे अध्यक्ष प्रदीप घोलप आहेत. बारा वर्षापासून तेथे घोलप वास्तव्यास आहेत. त्याच इमारतीत पहिल्या मजल्यावर पाच वर्षापासून संशयित सुरेश काळे राहते. रात्री साडेआठच्या सुमारास काळे सोसायटीमध्ये आला. त्याने त्यांची दुचाकी रस्त्याच्या आडवी लावली. तेथून अध्यक्ष घोलप त्याच वेळी जात होते. त्यांनी काळेला दुचाकी बाजूला लावा असे सांगितले. त्यावरून त्यांच्यात वाद झाला त्याचा राग काळे

यांच्या मनात होता तो तिथून गेला. अर्ध्या तासात तो पुन्हा घोलप त्यांच्या घरी गेला त्यावेळी घोलप जेवत होते. बेल वाजल्याने घोलप यांनी दरवाजा उघडला तर समोर काळे होता. मला तुमच्याशी बोलायचं आहे, असे त्याने घोलप यांना सांगितले. घोलप यांनी जेवण करून आलो आत बसा, असे म्हटले. मात्र त्यांनी बसण्यास नकार दिला. ते जेवत असतानाच घरात घुसलेल्या काळेने थेट फायरिंग चालू केले. त्याच्या गावठी कट्ट्यातून झालेल्या फायरिंगमध्ये घोलप यांच्या चेहऱ्याला गोळी लागली. त्यांच्या मुलीच्या दोन्ही हातांना गोळ्या लागल्या आहेत. फायरिंगमुळे तेथे मोठा गोंधळ उडाला. घोलप कुटुंबीयांचा आरडाओरडा मुळे लोक जमले. तत्काळ पोलिसांना पाचारण करण्यात आले. पोलीस उपाधीक्षक अमोल ठाकूर पोलीस निरीक्षक महेंद्र जगताप सहायक पोलीस निरीक्षक राजेश माळी फौजदार निखिल मगदूम हवालदार

सागर बर्गे यांच्यासह मोठा फौज फाटा दाखल झाला. घटनास्थळी पोचलेल्या पोलिसांनी तत्काळ जखमींना रुग्णालयात पाठवले. त्यानंतर घटनेची माहिती घेतली. सुरेश काळेने स्वतःला घरात कोंडून घेतले होते त्याच्यासोबत त्याच कुटुंब होतं. त्याच्याकडे गावठी कट्टा पिस्तूल असल्यामुळे पोलिसांनी सावधगिरीने दरवाजा उघडण्याची विनंती केली. दरवाजा उघडल्यानंतर काळेने पोलिसांवर हल्ला करण्याचा प्रयत्न केला. मात्र पोलिसांनी त्याला शांत करत अचानक त्याला ताब्यात घेतले. मात्र त्याच्याकडून पिस्तूल कुठे आहे, तो सांगत नव्हता पोलिसांनी शोध घेतला त्यावेळी त्याच्या धान्याच्या मोठ्या बॅरलखाली लपवून ठेवलेली पिस्तूल सापडली. त्यासोबत १६ जिवंत काडतुसेही जप्त केली आहेत. घटनेनंतर अवघ्या दहा मिनिटात पोलीस घटनास्थळी पोहोचले होते. त्यामुळे संशयिताला पळून जातात आले नाही संशयित पोलीस रेकॉर्ड होईल आहे अशी ही माहिती पोलिसांनी दिली.

१ जानेवारीपासून 'या' लोकांचे रेशन कार्ड होणार रद्द; केंद्र सरकारने घेतला मोठा निर्णय

नवी दिल्ली : वृत्तसंस्था - भारत सरकार आपल्या नागरिकांच्या कल्याणासाठी अनेक योजना राबवत आहे. या योजनांचा फायदा देशातील करोडो लोकांना होत आहे. गरीब आणि मध्यमवर्गीयांना डोळ्यासमोर ठेवून सरकारने अनेक योजना आणल्या आहेत. या योजनांचा लाभ अनेक लोक घेत आहेत. ज्या लोकांना २ वेळेचे जेवण नीट मिळत नाही अशा लोकांसाठी केंद्र सरकारने रेशन कार्डची सुविधा आणली आहे. मात्र आता केंद्र सरकारकडून काही रेशन कार्ड बंद करण्यात येणार आहे. 'या' लोकांचे रेशन कार्ड होणार रद्द देशभरातील जवळपास ८० कोटी लोकांना मोफत रेशनचा फायदा होत आहे. त्याचबरोबर या योजनेचा गैरफायदा घेणारेही अनेक लोक आहेत. पात्रता नसतानाही त्यांना रेशन मिळत आहे. या पार्श्वभूमीवर सरकारने अशा लोकांवर कठोर कारवाई करण्याचा निर्णय घेतला आहे. पात्रतेशिवाय रेशन घेणाऱ्यांची

शिधापत्रिका रद्द करण्याचा निर्णय सरकारने घेतला आहे. १ जानेवारीपासून केली जाणार कारवाई बनावट शिधापत्रिका वापरून पात्रतेशिवाय मोफत रेशन मिळवणाऱ्यांवर कारवाई करण्यासाठी सरकारने १ जानेवारीपासून मुदत निश्चित केली आहे. नवीन वर्षापासून त्यांच्यावर कडक कारवाई करण्याचा निर्णय घेतला आहे. अशा लोकांची ओळख ई-केवायसी आणि इतर पद्धतीद्वारे केली जाणार आहे. त्यामुळे १ जानेवारीपासून काही बनावट शिधापत्रिका बंद होऊ शकतात.

स्वतः मुंडे यांचा हातात बंदूक घेऊन फोटो; संभाजीराजेंचा थेट भाऊ-बहिणींवर हल्लाबोल!

बीडमधील मरसाजोग गावचे सरपंच संतोष देशमुख यांच्या हत्येनंतर राज्यभरातून संतापाची लाट उसळली आहे. या घटनेला १९ दिवस उलटून गेले तरीही अद्याप यातील काही आरोपींना अटक करण्यात आलेली नाही. याप्रकरणी फरार आरोपींना अटक करण्याची मागणी करत संतोष देशमुख यांच्या हत्येच्या घटनेच्या निषेधार्थ आज बीड जिल्ह्यात सर्वपक्षीय मोर्चा काढण्यात आला आहे. यात माजी खासदार छत्रपती संभाजीराजे देखील सहभागी झाले आहेत.यावेळी संभाजीराजे छत्रपती यांनी सरकारच्या कामकाजावर निशाणा साधला आहे. वाल्मिक कराडला संरक्षण देणाऱ्या मंत्र्याचा राजीनामा का घेतला नाही? मंत्रिमंडळातून हकालपट्टी का झाली नाही? सरकारने एसआयटी नेमल्यानंतर पुढे काय झालं? या घटनेतील आरोपी कुठे आहेत? एक व्यक्तीला घाबरत आहे, यामागे कोण आहे? आपल्याला बीडला बिहार करायचे आहे का? शोधून काढले तर दोन मिनाट लागतात. कराडच्या संपर्कात कोण आहे? त्याचे खास संबंध कुणाचे आहे?, असे सवाल संभाजीराजेंनी उपस्थित केले आहेत.संभाजीराजे छत्रपती यांनी थेट मुंडे बंधू-भगिनींचा उल्लेख केला. स्वतः पंकजा मुंडे यांनी सभेत सांगितलं होतं की, वाल्मिक कराड यांच्याशिवाय धनंजय मुंडेचं पानही हलत नाही. आज पंकजा मुंडे या देखील या घटनेबाबत जास्त बोलत नाहीत.

उद्धव ठाकरे करणार बीड, परभणी दौरा; सूर्यवंशी आणि देशमुख कुटुंबीयांची घेणार भेट

बीड -जिल्ह्यातील केज तालुक्यातील मरसाजोगमधील सरपंच संतोष देशमुख यांची निर्घृण हत्या करण्यात आली. या हत्येला १९ दिवस उलटले तरी आरोपी पोलिसांच्या ताब्यात नाही. या पार्श्वभूमीवर शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे प्रमुख उद्धव ठाकरे बीड आणि परभणी दौरा करणार आहे. या दौऱ्यात उद्धव ठाकरे सोमनाथ सूर्यवंशी आणि संतोष देशमुख यांच्या कुटुंबीयांना भेट देणार असल्याची माहिती समोर येत आहे.सद्यस्थितीत बीड जिल्ह्यातील राजकीय वातावरण तापले आहे. संतोष देशमुख यांच्या कुटुंबीयांना न्याय मिळवून देण्यासाठी जिल्ह्यातील सर्वपक्षीय नेत्यांनी मूक मोर्चा काढला. या मोर्चात अनेकजण सहभागी झाले आहेत. या मोर्चाच्या पार्श्वभूमीवर मनोज जरांगेपासून ते अंजली दमानिया यांच्यापर्यंत अनेक जण बीडमध्ये भेटी देत आहेत.अशात जानेवारीमध्ये पहिल्या आठवड्यात शिवसेनाप्रमुख उद्धव ठाकरे हे परभणी आणि बीड येथे जाऊन सोमनाथ सूर्यवंशी आणि संतोष देशमुख यांच्या कुटुंबाची भेट घेतील, अशी माहिती खासदार संजय राऊत यांनी दिली.

संतोष देशमुख यांच्या न्यायासाठी लाखांचा मोर्चा आनेक नेत्यांसह सामान्य जनता रस्त्यावर उतरली मोर्चात सर्व जाती धर्माच्या लोकांचा सहभाग

बीड / प्रतिनिधी(तात्या गवळी यांचे कडुन):- केज तालुक्यातील मरसाजोगचे सरपंच संतोष देशमुख यांच्या हत्या प्रकरणी फरार असलेले आरोपींना अटक करून त्यांना फाशी द्यावी या मागणीसाठी आज शनिवारी (दि. २८) बीड येथे सर्व जातीच्या जनतेचा व सर्व पक्षीय विराट मोर्चा काढला. हा मोर्चा भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पुतळ्याला अभिवादन करून मोर्चाला सुरुवात झाली. हा मोर्चा माळीवेस चौक, सुभाष रोड, अण्णाभाऊ साठे चौक, छत्रपती शिवाजी महाराज चौक मार्गे जिल्हाधिकारी कार्यालयावर धडकला. येथे याचा सभेत रूपांतर होऊन यावेळी अनेक मान्यवरांनी आपले मनोगत व्यक्त करीत मागण्यांचे निवेदन जिल्हाधिकारी यांना दिले. यावेळी आंदोलनांमध्ये मोठा रोष दिसून आला तसेच हातात काळे झेंडेआणि विविध मागण्यांचे फलक होते. सर्वांची एकच मागणी होती तीफरार आरोपींना अटक करून फाशी द्या किरकोळ वाद सोडवून परिसरात शांतता कायम रहावी यासाठी प्रयत्न करणारे सरपंच संतोष देशमुख यांची काही गुंडांनी अपहरण करून त्यांना अमानुष मारहाण करून अत्यंत क्रूर पद्धतीने हत्या केली. या घटनेला १९ दिवस झाले असले तरी यातील आरोपी आणि सुत्रधार फरार आहेत. या फरार आरोपींचा शोध लावून त्यांना फाशी द्यावी या मागणीसाठी सर्व पक्षीय व जाती धर्माच्या

लोकांचा विराट मोर्चा काढण्यात आला. या मोर्चांमध्ये फक्त बीड जिल्हाच नव्हे तर महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यातून नागरिक उपस्थित होते. यावेळी मोर्चामुळे अख्खे बीड शहर जाम झाले होते. तब्बल तीन किलोमीटर रांग होती. तर आंदोलनांमध्ये मारेकऱ्यांबाबत प्रचंड रोष दिसून आला. हातात केळे झेंडे घेऊन आंदोलक आंदोलनात पोहोचले होते. विविध फलक हातात घेऊन त्यामाध्यमातून विविध मागण्या लक्ष वेधून घेत होते.

अनेकांनी यावेळी बीड जिल्ह्यातील दहशतीवर भाष्य करीत आरोपींना अटक करून फाशी देण्याची मागणी केली. १८ दिवस झाले तरी आरोपी का सापडत नाही. असा प्रश्न उपस्थित करीत पोलिसांवर संशय व्यक्त करीत आरोपी जर नाही पकडले तर मुंबईला धडक देऊ अशी प्रतिक्रिया महिलांनी उपस्थित केली. या मोर्चाच्या गर्दीने आजपर्यंत सर्व मोर्चांचे रेकॉर्ड मोडल्याची प्रतिक्रिया व्यक्त केली जात आहे. या मोर्चांमध्ये महिला व मुलांची लक्षणीय उपस्थिती होती. जिल्हाधिकारी कार्यालय येथे मोर्चा धडकल्यानंतर मान्यवरांची भाषणे झाली. यानंतर विविध मागण्यांचेनिवेदन जिल्हाधिकारी यांना देण्यात आले. संतोष देशमुख यांना न्याय नाही मिळाला तर जनतेच्या आक्रोशाचा सामना सरकारला करावा लागणार, ही लोकां सापाला दूध का पाजतात असा प्रश्न उपस्थित करून धनंजय मुंडे यांना टोला लगावला आहे. -मनोज जरांगे पाटील मंत्री मुंडे यांना माहित आहे. बीड जिल्ह्यातील अन्यायाला संतोष देशमुख हत्येमुळे वाचा फुटली. -छत्रपती संभाजीराजे भोसले

सर्वांना सोबत घेऊन चालणारा सरपंच संतोष देशमुख यांना मुख्यमंत्री यांनी मनसूख प्रमाणे न्याय द्यावा, मुख्यमंत्री कोणाच्या दबावाखाली काम करीत आहेत. अजित पवार यांनी धनंजय मुंडे यांना मंत्रिपदावरून हाकलून द्यावे, ती हत्या माणुसकीची असून यामुळे न्याय मिळेपर्यंत शांत बसणार नाही. -नरेंद्र पाटील वाल्मिक कराड रक्त पिपासू असून, याला सरकारच पाठीशी घालत असल्याचा आरोप करीत. जातपात काही नाही. हे सिरियल किलर असून अनेक वंजाऱ्यांचे संसार याने उध्वस्त केले. बीडची जनता तशी सहनशील आहे. -आ. जितेंद्र आव्हाड जी जनतेची भावना तीच माझी भावना असून, सरपंच संतोष देशमुख यांच्या मारेकऱ्यांना फाशी झालीच पाहिजे आणि फरार आरोपींना तातडीने अटक करावी. -आ. विजयसिंह पंडितसंतोष यांची हत्या ही तरुण कार्यकर्त्यांची हत्या. तातडीने फरार आरोपींचा शोध घेऊन त्यांना कठोरतात कठोर शिक्षा करावी ही आमची मागणी आहे. - डॉ. ज्योती मेटे सर्वांनी एकत्र येत माझ्या वडिलांना न्याय मिळवून द्या. वैभवी देशमुख * मोर्चाच्या शेवटी झालेल्या सभेमध्ये मयत सरपंच संतोष देशमुख यांची मुलगी वैभवी हिने अत्यंत भावना विवश होत भाषण केले माझे वडील आता मातीच्या आड गेले आहेत मला आता ते कधीच भेटणार नाहीत. त्यांना न्याय मिळाला पाहिजे. त्यांच्या न्यायासाठी सगळे एकत्र या, मला तुमची गरज आहे माझ्या कुटुंबासोबत राहा आणि न्याय मिळवून द्या असे भावनिक आवाहन यावेळी तिने केले.